

UDC 005:004.8:347.77

SCOPUS CODE 1702

<https://doi.org/10.36073/1512-0996-2026-3-98-112>

ხელოვნური ინტელექტის როლი და მნიშვნელობა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვაში

მანანა მაღრაძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ენერგეტიკის ფაკულტეტის პროფესორი, საქართველო E-mail: Maghradzemanana02@gtu.ge
ნინო ბურდულაძე	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ენერგეტიკის ფაკულტეტის დოქტორანტი, საქართველო E-mail: burnuca@gmail.com
კახაბერ ყავლაშვილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ენერგეტიკის ფაკულტეტის დოქტორანტი, საქართველო E-mail: Kkavlashvili@yahoo

რეცენზენტები:

- ა. ასათიანი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ენერგეტიკის ფაკულტეტის პროფესორი
E-mail: a.asatiani@gtu.ge
- თ. ჟვანია, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ინფორმატიკისა და მართვის სისტემების ფაკულტეტის პროფესორი
E-mail: talijvania@gtu.ge

ანოტაცია. ციფრული ტექნოლოგიების სწრაფმა განვითარებამ მნიშვნელოვნად შეცვალა ინფორმაციის შექმნისა და გავრცელების ფორმები, რამაც გაამარტივა ნაშრომების არალეგალური კოპირება და გავრცელება. აღნიშნული გამოწვევების ფონზე განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება ინტელექტუალური საკუთრების დაცვისთვის.

ნაშრომში განხილულია ხელოვნური ინტელექტის ძირითადი მიმართულებები, მათ შორის მანქანური სწავლება და გენერაციული AI, როგორც მისი პრაქტიკული გამოყენების საფუძველი. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა პლაგიატის აღმოჩენას, სადაც ბუნებრივი ენის დამუშავების ტექნოლოგიები უზრუნველყოფს ტექსტის სიღრმისეულ ანალიზს. ასევე განხილულია ციფრული კონტენტის მონიტორინგი, რომელიც რეალურ დროში ავლენს საავტორო უფლებების დარღვევებს.

გამოკვეთილია AI-ის უპირატესობები: სისწრაფე, ეფექტიანობა და დიდი მონაცემების დამუშავება, ასევე გამოწვევები – შეცდომების რისკი, ეთიკური საკითხები და რეგულაციის ნაკლებობა. კვლევა აჩვენებს, რომ ხელოვნური ინტელექტი წარმოადგენს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს, რომლის ეფექტიანი გამოყენება დამოკიდებულია შესაბამის სამართლებრივ და ეთიკურ ჩარჩოებზე.

საკვანძო სიტყვები: გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი; ინტელექტუალური საკუთრება; მონაცემთა ანალიზი; პლაგიატი; საავტორო უფლება; ციფრული კონტენტის მონიტორინგი; ხელოვნური ინტელექტი.

შესავალი

თანამედროვე ციფრულ ეპოქაში ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევად იქცა. ინფორმაციის სწრაფი გავრცელება, ინტერნეტპლატფორმების განვითარება და ციფრული ტექნოლოგიების ფართო გამოყენება მნიშვნელოვნად ზრდის საავტორო უფლებების დარღვევის რისკს [10]. ნაშრომების კოპირება, არალეგალური გავრცელება და პლაგიატი დღეს გაცილებით მარტივად ხორციელდება, ვიდრე წარსულში, რაც არსებულ სამართლებრივ მექანიზმებს ხშირად არაეფექტიანს ხდის.

აღნიშნულ პირობებში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ინოვაციური ტექნოლოგიების, მათ შორის ხელოვნური ინტელექტის, გამოყენება ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში. ხე-

ლოვნური ინტელექტი იძლევა შესაძლებლობას ავტომატურად გამოვლინდეს დარღვევები, განხორციელდეს მონაცემთა მასშტაბური ანალიზი და უზრუნველყოფილ იქნეს ციფრული კონტენტის ეფექტიანი მონიტორინგი.

თემის აქტუალობას ასევე განაპირობებს ის გარემოება, რომ ტრადიციული სამართლებრივი მიდგომები ვერ ეწევა ტექნოლოგიურ პროგრესს, რის გამოც საჭირო ხდება ახალი, ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული მიდგომების დანერგვა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში.

ძირითადი ნაწილი

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარებამ და ინტერნეტის გლობალურმა გავრცელებამ მნიშვნელოვნად შეცვალა ინფორმაციის შექმნისა და გავრცელების ფორმები. თანამედროვე ციფრულ გარემოში ნებისმიერი სახის ტექსტი, მუსიკა, ვიდეო ან გამოსახულება შეიძლება სწრაფად და მარტივად გავრცელდეს ფართო აუდიტორიაში. აღნიშნული შესაძლებლობები, მიუხედავად მათი დადებითი გავლენისა ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე, მნიშვნელოვნად ზრდის ინტელექტუალური საკუთრების დარღვევის რისკებს.

არალეგალური კოპირება და პლაგიატი დღეს ფართოდ გავრცელებული პრობლემებია. ციფრული პლატფორმები ხშირად გამოიყენება საავტორო უფლებებით დაცული მასალების ნებართვის გარეშე გასავრცელებლად, რაც ზიანს აყენებს როგორც ავტორს, ისე ინდუსტრიას. აღნიშნულ პროცესებს კიდევ უფრო აძლიერებს ის ფაქტი, რომ ციფრულ სივრცეში დარღვევების გამოვლენა და მათზე რეაგირება რთულია ტრადიციული მეთოდებით.

შესაბამისად, ციფრული გარემოს განვითარება ქმნის საჭიროებას უფრო ეფექტიანი და ავტომატიზებული მექანიზმების დანერგვისთვის, რაც შესაძლებელს გახდის ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის გაუმჯობესებას თანამედროვე ტექნოლოგიურ რეალობაში.

ხელოვნური ინტელექტის როლი ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში.

თანამედროვე ტექნოლოგიურ გარემოში ხელოვნური ინტელექტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში. ხელოვნური ინტელექტის სისტემებს შეუძლია დიდი მოცულობის მონაცემების სწრაფი ანალიზი, საექვო აქტივობების გამოვლენა და საავტორო უფლებების შესაძლო დარღვევების იდენტიფიცირება.

ხელოვნური ინტელექტი განსაკუთრებით ეფექტურია ციფრული კონტენტის მონიტორინგში, სადაც იგი გამოიყენება ტექსტის, გამოსახულებისა და აუდიო-ვიზუალური მასალის ავტომატური შედარებისთვის. აღნიშნული ტექნოლოგიები შესაძლებლობას იძლევა დროულად გამოვლინდეს პლაგიატი, არალეგალური კოპირება და სხვა სახის დარღვევები.

ამასთანავე, ხელოვნური ინტელექტი ხელს უწყობს პრევენციულ მექანიზმებსაც, რადგან მას შეუძლია წინასწარ განსაზღვროს დარღვევის რისკები და გააუმჯობესოს კონტროლის სისტემები. შედეგად, AI წარმოადგენს არა მხოლოდ რეაგირების, არამედ პრევენციის მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში.

ნაშრომის მიზანია ხელოვნური ინტელექტის როლისა და მნიშვნელობის შესწავლა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში. კვლევა მი-

მართულია იმ მექანიზმების ანალიზისკენ, რომელთა საშუალებითაც ხელოვნური ინტელექტი გამოიყენება საავტორო უფლებების დაცვის, დარღვევების გამოვლენისა და პრევენციისთვის ციფრულ გარემოში.

აღნიშნული მიზნის მისაღწევად ნაშრომში განხილულია შემდეგი ამოცანები:

- ინტელექტუალური საკუთრების არსისა და დაცვის მნიშვნელობის მიმოხილვა;
- ხელოვნური ინტელექტის ძირითადი მახასიათებლებისა და მისი ფუნქციონირების პრინციპების განსაზღვრა;
- ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების ძირითადი მიმართულებების ანალიზი ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში;
- აღნიშნული ტექნოლოგიის უპირატესობებისა და შეზღუდვების შეფასება;
- სამართლებრივი და რეგულაციური ასპექტების განხილვა.

ინტელექტუალური საკუთრება წარმოადგენს სამართლებრივ კატეგორიას, რომელიც მოიცავს ადამიანის გონებრივი საქმიანობის შედეგად შექმნილ ინოვაციებს. იგი გულისხმობს უფლებათა ერთობლიობას, რომელიც ენიჭება ავტორს ან შემქმნელს საკუთარი ინტელექტუალური პროდუქტის გამოყენებაზე, გავრცელებასა და კონტროლზე.

ინტელექტუალური საკუთრება მოიცავს სხვადასხვა სახის ობიექტებს, მათ შორის ლიტერატურულ და მხატვრულ ნაწარმოებებს, მეცნიერულ ნაშრომებს, გამოგონებებს, დიზაინებს, სავაჭრო ნიშნებსა და სხვა არამატერიალურ აქტივებს. აღნიშნული უფლებები უზრუნველყოფს ავტორის ინტე-

რესურსების დაცვას და ხელს უწყობს შემოქმედებითი და ინოვაციური საქმიანობის წახალისებას.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მთავარი მიზანია ბალანსის უზრუნველყოფა ავტორის უფლებებსა და საზოგადოებრივ ინტერესებს შორის, რათა ერთის მხრივ დაცული იყოს შემქმნელის ეკონომიკური და მორალური უფლებები, ხოლო მეორეს მხრივ უზრუნველყოფილი იყოს ცოდნისა და ინოვაციების ხელმისაწვდომობა.

ინტელექტუალური საკუთრება მოიცავს რამდენიმე ძირითად კატეგორიას, რომლებიც განსხვავდება დაცვის ობიექტისა და სამართლებრივი რეგულირების მიხედვით. მათ შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საავტორო უფლება, პატენტი და სავაჭრო ნიშანი.

საავტორო უფლება

საავტორო უფლება იცავს ლიტერატურულ, მხატვრულ და მეცნიერულ ნამუშევარს, მათ შორის წიგნებს, სტატიებს, მუსიკას, ფილმებსა და კომპიუტერულ პროგრამებს. აღნიშნული უფლება ავტომატურად წარმოიშობა ნაშრომის შექმნისთანავე და არ საჭიროებს სავალდებულო რეგისტრაციას.

საავტორო უფლება მოიცავს როგორც ეკონომიკურ (გამოყენება, გავრცელება, რეპროდუქცია), ისე მორალურ უფლებებს (ავტორობის აღიარება).

პატენტი

პატენტი წარმოადგენს უფლებას, რომელიც ენიჭება გამომგონებელს ახალი, უნიკალური და პრაქტიკულად გამოყენებადი გამოგონებისათვის. პატენტის მფლობელს აქვს ექსკლუზიური უფლება განსაზღვრული ვადით გამოიყენოს თავისი გამოგონება და აკრძალოს მისი გამოყენება სხვა პირის მიერ ნებართვის გარეშე.

პატენტის მიღება დაკავშირებულია ოფიციალურ რეგისტრაციასთან და შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილებასთან, როგორცაა სიახლე და გამოყენებადობა.

სავაჭრო ნიშანი

სავაჭრო ნიშანი წარმოადგენს ნიშანს, სიმბოლოს, ლოგოს, სიტყვას ან მათ კომბინაციას, რომელიც გამოიყენება ერთი კომპანიის პროდუქციის ან მომსახურების სხვა სუბიექტებისგან გასარჩევად.

სავაჭრო ნიშნის ძირითადი ფუნქციაა მომხმარებლის დაცვა დაბნეულობისგან და ბრენდის იდენტობის უზრუნველყოფა. თუ ხდება განახლება, დაცვა მოითხოვს რეგისტრაციას და მოქმედებს განუსაზღვრელი ვადით,

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მნიშვნელობა თანამედროვე ეკონომიკაში.

თანამედროვე გლობალურ და ციფრულ ეკონომიკაში ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საფუძველს წარმოადგენს ეკონომიკური განვითარებისათვის. ცოდნაზე დაფუძნებული ეკონომიკის პირობებში, სადაც მთავარი რესურსი იდეები, ინოვაციები და შემოქმედებითი პროდუქციაა, ინტელექტუალური საკუთრების ეფექტიანი დაცვა უზრუნველყოფს ამ რესურსების სამართლებრივ და ეკონომიკურ დაცულობას.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა ხელს უწყობს ინოვაციების განვითარებას, რადგან იგი ქმნის სტიმულს შემქმნელისა და გამომგონებლისათვის. როდესაც ავტორსა და კომპანიას აქვთ გარანტია, რომ მათი ნამუშევრები და გამოგონებები დაცულია არალეგალური გამოყენებისგან, ისინი უფრო მეტად არიან მოტივირებულნი ინვესტირებაში მოახდინონ კვლევასა და განვითარებაში.

ამასთანავე, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს კონკურენტული ბაზრის ფორმირებაში. დაცული უფლებები უზრუნველყოფს სამართლიან კონკურენციას და ხელს უშლის არაკეთილსინდისიერ პრაქტიკებს, როგორცაა პროდუქციის ფალსიფიკაცია ან ბრენდის არალეგალური გამოყენება.

საბოლოოდ, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მექანიზმები ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას, ინვესტიციების მოზიდვასა და საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარებას, რაც კიდევ უფრო ზრდის მის მნიშვნელობას თანამედროვე ეკონომიკურ სისტემაში.

ხელოვნური ინტელექტი (Artificial Intelligence – AI) წარმოადგენს კომპიუტერული მეცნიერების დარგს, რომლის მიზანია ისეთი სისტემებისა და პროგრამების შექმნა, რომლებიც ახორციელებენ ადამიანის ინტელექტთან დაკავშირებულ ფუნქციებს [11]. ასეთ ფუნქციებს მიეკუთვნება სწავლა, აზროვნება, გადაწყვეტილების მიღება, პრობლემების გადაჭრა და ენის დამუშავება.

ხელოვნური ინტელექტის სისტემა მუშაობს მონაცემთა ანალიზის საფუძველზე და იყენებს სხვადასხვა ალგორითმს, რათა ამოიცნოს კანონზომიერებები, ისწავლოს გამოცდილებიდან და გააუმჯობესოს საკუთარი შედეგები დროთა განმავლობაში. სწორედ ეს უნარი წარმოადგენს AI-ის ერთ-ერთ ძირითად მახასიათებელს.

თანამედროვე ხელოვნური ინტელექტი ფართოდ გამოიყენება სხვადასხვა სფეროში, მათ შორის მედიცინაში, ფინანსებში, განათლებაში. თითქმის ყველა სფეროში. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია

გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი, რომელიც ქმნის ახალ კონტენტს, როგორცაა ტექსტი, გამოსახულება და აუდიომასალა.

ამრიგად, ხელოვნური ინტელექტი წარმოადგენს სწრაფად განვითარებად ტექნოლოგიას, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს როგორც ეკონომიკურ, ისე სამართლებრივ და სოციალურ პროცესებზე.

ხელოვნური ინტელექტის ძირითადი მიმართულებები.

ხელოვნური ინტელექტი მოიცავს სხვადასხვა მიმართულებას, რომლებიც ერთმანეთისგან განსხვავდება ფუნქციონირების პრინციპებითა და გამოყენების სფეროებით. თანამედროვე ეტაპზე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მანქანური სწავლება, ღრმა სწავლება და გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი.

მანქანური სწავლება

მანქანური სწავლება წარმოადგენს ხელოვნური ინტელექტის ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას, რომლის საფუძველიც არის მონაცემებზე დაყრდნობით სწავლა. ამ მეთოდის გამოყენებით სისტემა ახდენს დიდი მოცულობის მონაცემების ანალიზს, შაბლონების იდენტიფიკაციას და იღებს გადაწყვეტილებებს ადამიანის პირდაპირი ჩარევის გარეშე.

მანქანური სწავლება ფართოდ გამოიყენება პროგნოზირებაში, კლასიფიკაციაში და რეკომენდაციის სისტემებში, რაც მას მნიშვნელოვან ინსტრუმენტად აქცევს სხვადასხვა სფეროში.

ღრმა სწავლება

ღრმა სწავლება წარმოადგენს მანქანური სწავლების ქვეკატეგორიას, რომელიც ეფუძნება ნეირო-

ნულ ქსელებს. აღნიშნული მოდელები შთაგონებულია ადამიანის ტვინის ფუნქციონირებით და გამოიყენება რთული მონაცემების, როგორცაა გამოსახულებები, ხმა და ტექსტი, დასამუშავებლად.

ღრმა სწავლება განსაკუთრებით ეფექტანია კომპიუტერულ ხედვაში და ბუნებრივი ენის დამუშავებაში, რაც მას მნიშვნელოვან როლს ანიჭებს.

გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი.

გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი წარმოადგენს თანამედროვე AI-ის ერთ-ერთ ყველაზე სწრაფად განვითარებად მიმართულებას, რომელიც გამოიყენება ახალი კონტენტის შესაქმნელად. ასეთ კონტენტს შეიძლება წარმოადგენდეს ტექსტი, სურათი, მუსიკა ან ვიდეო.

აღნიშნული ტექნოლოგია ეფუძნება უკვე არსებულ მონაცემებზე სწავლას და მათ საფუძველზე ქმნის ახალ, ხშირად ორიგინალურ ნამუშევრებს. გენერაციული AI განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ციფრულ გარემოში, თუმცა იმავდროულად იგი აჩენს ახალ გამოწვევებს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის თვალსაზრისით.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება სხვადასხვა სფეროში.

ხელოვნური ინტელექტი ფართოდ გამოიყენება მრავალ სფეროში და მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს სხვადასხვა პროცესის ავტომატიზაციასა და ეფექტიანობაზე. მისი შესაძლებლობები საშუალებას იძლევა გაუმჯობესდეს როგორც ყოველდღიური საქმიანობა, ისე კომპლექსური სისტემების მართვა.

მედიცინაში ხელოვნური ინტელექტი გამოიყენება დაავადებების დიაგნოსტიკაში, სამედიცინო მონაცემების ანალიზსა და მკურნალობის პერსონალიზაციაში. ფინანსურ სექტორში იგი ხელს უწყობს

რისკების შეფასებას, თაღლითობის აღმოჩენასა და ბაზრის პროგნოზირებას. განათლების სფეროში AI გამოიყენება ინდივიდუალური სასწავლო პროცესების დაგეგმვასა და სტუდენტების პროგრესის მონიტორინგში.

გარდა ამისა, ხელოვნური ინტელექტი აქტიურად გამოიყენება ციფრული ტექნოლოგიების განვითარებაში, მათ შორის ტექსტის, გამოსახულებისა და სხვა ტიპის კონტენტის გენერაციაში. აღნიშნულის გამოყენება ცხადყოფს, რომ AI წარმოადგენს უნივერსალურ ტექნოლოგიას, რომელიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებს თანამედროვე სამყაროში.

პლაგიატის აღმოჩენა.

ტექსტების ავტომატური შედარება.

ხელოვნური ინტელექტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფუნქცია პლაგიატის აღმოჩენის პროცესში არის ტექსტების ავტომატური შედარება. AI სისტემები ახდენს დიდი მოცულობის ტექსტური მონაცემების ანალიზს და ადარებს ერთმანეთთან სხვადასხვა წყაროდან მიღებულ ინფორმაციას.

აღნიშნული პროცესი ეფუძნება ალგორითმებს, რომლებიც ამოიცნობენ როგორც პირდაპირ დამთხვევებს, ისე შინაარსობრივ მსგავსებებს. თანამედროვე სისტემები იყენებს ბუნებრივი ენის დამუშავების მეთოდებს, რაც საშუალებას იძლევა გამოვლინდეს არა მხოლოდ კოპირებული, არამედ გადამუშავებული და პარაფრაზირებული ტექსტებიც [12].

შედეგად, ტექსტების ავტომატური შედარება მნიშვნელოვნად ამცირებს პლაგიატის შეუმჩნევლად დარჩენის ალბათობას და ზრდის შემოწმების სიზუსტეს.

აკადემიური სივრცე

აკადემიურ სივრცეში პლაგიატის პრობლემა

განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს, რადგან იგი უშუალოდ უკავშირდება განათლების ხარისხსა და სამეცნიერო კეთილსინდისიერებას. უნივერსიტეტები და კვლევითი დაწესებულებები აქტიურად იყენებენ ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებულ სისტემებს სტუდენტური ნაშრომებისა და სამეცნიერო პუბლიკაციების შესამოწმებლად.

AI ტექნოლოგიები საშუალებას იძლევა სწრაფად და ეფექტიანად შეფასდეს ნაშრომის ორიგინალურობა, რაც ამცირებს არაკეთილსინდისიერი პრაქტიკის გავრცელებას. გარდა ამისა, ასეთი სისტემები ხელს უწყობს სტუდენტის ცნობიერების ამაღლებას აკადემიური ეთიკის მნიშვნელობის შესახებ.

შესაბამისად, ხელოვნური ინტელექტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს განათლების სისტემაში ხარისხის უზრუნველყოფისა და სამართლიანი შეფასების პროცესში.

დღეს ფართოდ გამოიყენება სხვადასხვა ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებული პროგრამები, რომლებიც სპეციალიზებულია პლაგიატის აღმოჩენაში. აღნიშნული სისტემები მუშაობს დიდი მონაცემთა ბაზების გამოყენებით და ახდენს ტექსტების შედარებას ინტერნეტში, აკადემიურ არქივებსა და სხვა წყაროებში არსებულ მასალებთან.

ასეთი სისტემები არა მხოლოდ აფიქსირებს დამთხვევებს, არამედ ქმნის დეტალურ ანგარიშებს, სადაც მითითებულია შესაბამისი წყაროები და მსგავსების დონე. ეს მნიშვნელოვნად ამარტივებს შეფასების პროცესს და ზრდის მის ობიექტურობას.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებით პლაგიატის აღმოჩენის სისტემები მუდმივად იხვეწება,

რაც უფრო ეფექტიანსა და ზუსტს ხდის ინტელექტუალური საკუთრების დაცვას.

ციფრულ სივრცეში ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტები ძირითადად წარმოდგენილია მუსიკის, ვიდეოსა და ტექსტის სახით, რაც მათი ფართო გავრცელებისა და ხელმისაწვდომობის მიზეზით ზრდის დარღვევების რისკს. აღნიშნული ტიპის კონტენტი მარტივად შეიძლება დაკოპირდეს, გადამუშავდეს და გავრცელდეს ავტორის ნებართვის გარეშე.

ხელოვნური ინტელექტი აქტიურად გამოიყენება აღნიშნული მასალების მონიტორინგში. მუსიკის შემთხვევაში AI სისტემები ამოიცნობს აუდიოსიგნალებსა და მელოდიებს, ვიდეოს შემთხვევაში – ვიზუალურ და აუდიოელემენტებს, ხოლო ტექსტის შემთხვევაში – შინაარსობრივ მსგავსებებს.

ასეთი მრავალმხრივი ანალიზი საშუალებას იძლევა ერთდროულად გაკონტროლდეს სხვადასხვა ტიპის კონტენტი და დროულად გამოვლინდეს ინტელექტუალური საკუთრების დარღვევები.

ხელოვნური ინტელექტის განვითარებამ შესაძლებელი გახადა ავტომატური საავტორო უფლებების აღმოჩენის სისტემების შექმნა, რომლებიც დამოუკიდებლად აკონტროლებენ ციფრულ კონტენტს. აღნიშნული სისტემები იყენებს სპეციალურ ალგორითმებს, რომლებიც ადარებენ ატვირთულ მასალას უკვე არსებულ მონაცემთა ბაზებთან.

ასეთი ტექნოლოგიები საშუალებას იძლევა რეალურ დროში მოხდეს საავტორო უფლებების დარღვევის გამოვლენა და შესაბამისი რეაგირება, როგორც კონტენტის დაბლოკვა და შეტყობინების გაგზავნა უფლებამოსილი პირებისთვის.

ავტომატური სისტემების მთავარი უპირატესობაა მათი სისწრაფე და მასშტაბურობა, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინტერნეტში ყოველდღიურად ატვირთული დიდი მოცულობის მონაცემებისათვის.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების ნათელი მაგალითებია ონლაინპლატფორმები, რომლებიც აქტიურად იყენებს ავტომატურ საავტორო უფლებების დაცვის სისტემებს.

ვიდეოპლატფორმები იყენებს სპეციალურ ტექნოლოგიებს, რომლებიც ავტომატურად ამოწმებს ატვირთულ ვიდეოებს და ადარებს მათ საავტორო უფლებებით დაცულ მასალებს. ანალოგიურად, მუსიკალური პლატფორმები აკონტროლებს აუდიომასალებს და უზრუნველყოფს შემოსავლის სამართლიან განაწილებას უფლებების მფლობელებს შორის.

ასევე, სოციალური ქსელები და ვებპლატფორმები იყენებენ AI სისტემებს ტექსტისა და ვიზუალური მასალის მონიტორინგისთვის, რაც ხელს უწყობს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მექანიზმების გაძლიერებას.

აღნიშნული მაგალითები ცხადყოფს, რომ ხელოვნური ინტელექტი უკვე ინტეგრირებულია ციფრული ეკოსისტემის მნიშვნელოვან ნაწილში და მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საავტორო უფლებების დაცვაში.

ლოგოების ამოცნობა

ხელოვნური ინტელექტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ბრენდების დაცვის პროცესში, განსაკუთრებით ლოგოების ამოცნობის მიმართულებით. ლოგო წარმოადგენს კომპანიის იდენტობის ერთ-ერთ მთავარ ელემენტს, რომლის არალეგალურმა გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს მომხმარებლის

შეცდომაში შეყვანა და ბრენდის რეპუტაციის დაზიანება.

AI სისტემები, რომლებიც ეფუძნება გამოსახულების ანალიზის ტექნოლოგიებს, ახდენენ ლოგოების ავტომატურ ამოცნობას სხვადასხვა ციფრულ პლატფორმაზე. ისინი ადარებენ აღმოჩენილ ვიზუალურ ელემენტებს მონაცემთა ბაზებში არსებულ რეგისტრირებულ ნიშნებს და აფიქსირებენ შესაძლო დარღვევებს.

აღნიშნული ტექნოლოგიები განსაკუთრებით ეფექტურია დიდი მოცულობის მონაცემების მონიტორინგში, რაც საშუალებას იძლევა სწრაფად გამოვლინდეს ბრენდის არალეგალური გამოყენება.

ფალსიფიცირებული პროდუქტები წარმოადგენს მნიშვნელოვან გამოწვევას თანამედროვე ეკონომიკაში, რადგან ისინი არღვევენ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებს და ზიანს აყენებენ როგორც კომპანიებს, ისე მომხმარებლებს.

ხელოვნური ინტელექტი გამოიყენება ასეთი პროდუქტების იდენტიფიცირებისთვის, განსაკუთრებით ონლაინვაჭრობის პლატფორმებზე. AI სისტემები აანალიზებენ პროდუქტის ვიზუალურ მახასიათებლებს, აღწერებსა და სხვა მონაცემებს, რათა დაადგინონ, შეესაბამება თუ არა პროდუქტი ორიგინალს.

აღნიშნული ტექნოლოგიები ხელს უწყობს ფალსიფიკაციის სწრაფ გამოვლენას და ბაზრიდან ამოღებას, რაც ზრდის მომხმარებლის უსაფრთხოებას და იცავს ბრენდის ეკონომიკურ ინტერესებს.

კომპიუტერული ხედვა

კომპიუტერული ხედვა წარმოადგენს ხელოვნური ინტელექტის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას, რომელიც საშუალებას აძლევს სისტემას

აღიქვას და გააანალიზოს ვიზუალური ინფორმაცია. აღნიშნული ტექნოლოგია გამოიყენება გამოსახულებისა და ვიდეომასალის დამუშავებაში და მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში.

კომპიუტერული ხედვის დახმარებით შესაძლებელია სხვადასხვა ვიზუალური ელემენტის, მათ შორის ლოგოს, დიზაინისა და პროდუქციის ამოცნობა. ეს ტექნოლოგია განსაკუთრებით ეფექტანია ონლაინსივრცეში, სადაც დიდი რაოდენობით ვიზუალური მასალა ყოველდღიურად იტვირთება.

კომპიუტერული ხედვა წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს, რომელიც ამღიერებს ბრენდის დაცვას და ამცირებს ინტელექტუალური საკუთრების დარღვევის რისკს.

სამართლებრივი და ანალიტიკური მხარდაჭერა

მონაცემთა ანალიზის საშუალებით ხელოვნური ინტელექტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სამართლებრივი პროცესების გაუმჯობესებაში. თანამედროვე პირობებში სამართლებრივი სფერო დაკავშირებულია დიდი მოცულობის მონაცემებთან, მათ შორის სასამართლო გადაწყვეტილებებთან, კონტრაქტებთან და სხვადასხვა სამართლებრივ დოკუმენტებთან.

AI სისტემები ახდენს ამ მონაცემების სწრაფ და ეფექტურ დამუშავებას, რაც საშუალებას იძლევა გამოვლინდეს მნიშვნელოვანი კანონზომიერებები და ტენდენციები. ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის კონტექსტში ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან შესაძლებელია დარღვევების ტიპების, გავრცელების სიხშირისა და რისკის ფაქტორების ანალიზი.

შედეგად, მონაცემთა ანალიზი ხელს უწყობს უფრო ინფორმირებული და ეფექტური გადაწყვეტილებების მიღებას სამართლებრივ პრაქტიკაში.

დარღვევების პროგნოზირება

ხელოვნური ინტელექტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი უპირატესობა არის მისი უნარი პროგნოზირების განხორციელებაში. AI სისტემები, ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, ახერხებენ წინასწარ განსაზღვრონ ინტელექტუალური საკუთრების შესაძლო დარღვევები.

აღნიშნული შესაძლებლობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია პრევენციული მექანიზმების განვითარებისათვის, რადგან იგი საშუალებას იძლევა წინასწარ იქნას იდენტიფიცირებული მაღალი რისკის მქონე სფეროები ან ქმედებები. მაგალითად, შესაძლებელია გარკვეული პლატფორმების ან მომხმარებლების იდენტიფიცირება, სადაც დარღვევების ალბათობა უფრო მაღალია.

ამრიგად, ხელოვნური ინტელექტი არა მხოლოდ რეაგირებს უკვე მომხდარ დარღვევაზე, არამედ აქტიურად მონაწილეობს მისი პრევენციის პროცესშიც.

AI სამართალში

ხელოვნური ინტელექტის ინტეგრაცია სამართლებრივ სფეროში, რომელიც ხშირად მოიხსენიება როგორც “Legal Tech”, წარმოადგენს თანამედროვე სამართლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას. აღნიშნული ტექნოლოგიები გამოიყენება სამართლებრივი პროცესების ავტომატიზაციისა და გამარტივებისათვის.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის კონტექსტში “Legal Tech” მოიცავს ისეთ ინსტრუმენტ

ტებს, რომლებიც ეხმარება იურისტსა და ორგანიზაციას დარღვევების იდენტიფიცირებაში, მტკიცებულებების შეგროვებასა და სამართლებრივი დოკუმენტების მომზადებაში.

გარდა ამისა, AI სისტემები ხელს უწყობს სამართლებრივი კვლევის პროცესის დაჩქარებას, რადგან ისინი სწრაფად ამუშავებენ დიდი მოცულობის სამართლებრივ ინფორმაციას და აწვდიან შესაბამის შედეგებს.

შედეგად, ხელოვნური ინტელექტი გარდაქმნის სამართლებრივ პრაქტიკას და ზრდის ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ეფექტიანობას თანამედროვე პირობებში.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების უპირატესობები.

სისწრაფე და ეფექტიანობა

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების ერთ-ერთი ძირითადი უპირატესობაა სისწრაფე და ეფექტიანობა. ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში ხშირად საჭიროა დიდი მოცულობის ინფორმაციის მოკლე დროში დამუშავება, რაც ტრადიციული, ადამიანზე დაფუძნებული მეთოდებით დიდ დროსა და რესურსს მოითხოვს. ხელოვნური ინტელექტის სისტემებს კი შეუძლია მონაცემების სწრაფი ანალიზი, დარღვევების იდენტიფიცირება და შესაბამისი რეაგირების მექანიზმების ამოქმედება.

AI-ის გამოყენება მნიშვნელოვნად ამცირებს დროის დანახარჯს და ზრდის პროცესის ეფექტიანობას, რადგან იგი მუშაობს ავტომატიზებულ რეჟიმში და არ საჭიროებს მუდმივ ადამიანურ ჩარევას. რის შედეგადაც, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მექანიზმები უფრო მოქნილი, ოპერატიული და შედეგზე ორიენტირებული ხდება.

დიდი მონაცემების დამუშავება

თანამედროვე ციფრულ გარემოში ყოველდღიურად იქმნება და ვრცელდება უზარმაზარი მოცულობის ინფორმაცია, რომლის სრულყოფილი კონტროლი ტრადიციული მეთოდებით პრაქტიკულად შეუძლებელია. ხელოვნური ინტელექტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი უპირატესობა სწორედ დიდი მონაცემების სწრაფი და ზუსტი დამუშავების უნარია.

AI სისტემები აანალიზებს მრავალფეროვან მონაცემებს – ტექსტებს, გამოსახულებებს, ვიდეო- და აუდიომასალას და მათ შორის პოულობენ მსგავსებებს, დარღვევებსა და რისკის ნიშნებს. ასეთი შესაძლებლობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში, სადაც საჭიროა ინფორმაციის მასშტაბური ანალიზი და მრავალრიცხოვანი წყაროების ერთდროული კონტროლი. ამრიგად, ხელოვნური ინტელექტი უზრუნველყოფს უფრო ფართო და საფუძვლიან ზედამხედველობას.

ადამიანური რესურსის შემცირება.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება მნიშვნელოვნად ამცირებს ადამიანურ რესურსზე დამოკიდებულებას, რადგან მრავალი პროცესი ავტომატიზებულიად სრულდება. ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში ისეთი ამოცანები, როგორიცაა ტექსტების შედარება, ვიზუალური მასალის ამოცნობა, მონაცემთა ანალიზი და საეჭვო შემთხვევების გამოვლენა, ხშირად დიდ ადამიანურ ძალისხმევას საჭიროებს.

AI სისტემების დანერგვა ამ პროცესებს ამარტივებს და ამცირებს ხელით შესრულებადი სამუშაოს მოცულობას. ეს არა მხოლოდ ეკონომიკურად მომგებიანია, არამედ ზრდის სამუშაოს ხარისხსაც,

რადგან მცირდება ადამიანური შეცდომის ალბათობა. ამასთანავე, სპეციალისტებს ეძლევათ შესაძლებლობა მეტი ყურადღება დაუთმონ უფრო რთულ და ანალიტიკურ საკითხებს, ვიდრე რუტინულ ტექნიკურ დავალებებს.

ხელოვნური ინტელექტის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი უპირატესობა არის რეალურ დროში მონიტორინგის შესაძლებლობა. ციფრულ გარემოში გავრცელება იმდენად სწრაფად ხდება, რომ დარღვევებზე დაგვიანებული რეაგირება ხშირად არაეფექტიანია. სწორედ ამიტომაც მნიშვნელოვანი ისეთი სისტემების არსებობა, რომლებიც მუდმივ რეჟიმში აკონტროლებენ ონლაინსივრცეს.

AI ტექნოლოგიები იძლევა შესაძლებლობას დაუყოვნებლივ გამოვლინდეს საავტორო უფლებების დარღვევის, პლაგიატის ან ფალსიფიკაციის შემთხვევები. ასეთი ოპერატიულობა მნიშვნელოვნად ზრდის დაცვის მექანიზმების ეფექტიანობას და ხელს უწყობს ზიანის თავიდან აცილებას ან მინიმუმამდე შემცირებას. რეალურ დროში მონიტორინგი ხელოვნურ ინტელექტს აქცევს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ერთ-ერთ ყველაზე ეფექტიან ინსტრუმენტად.

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების გამოწვევები და შეზღუდვები.

შეცდომების რისკი

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების მიუხედავად, ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს შეცდომების არსებობის რისკი, განსაკუთრებით ე.წ. „false positives“-ის შემთხვევაში. ეს ნიშნავს, რომ სისტემამ შეიძლება შეცდომით დააფიქსიროს დარღვევა იქ, სადაც რეალურად ის არ არსებობს.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის კონტექსტში ასეთმა შეცდომებმა შეიძლება გამოიწვიოს ლეგიტიმური კონტენტის დაბლოკვა ან შეზღუდვა, რაც ზიანს აყენებს როგორც ავტორს, ისე მომხმარებელს.

შესაბამისად, მიუხედავად AI-ის მაღალი სიზუსტისა, მისი შედეგები საჭიროებს დამატებით შემოწმებას და კონტროლს, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს არასწორი გადაწყვეტილებების მიღების რისკი.

მონაცემთა ხარისხზე დამოკიდებულება

ხელოვნური ინტელექტის ეფექტიანობა პირდაპირ დამოკიდებულია იმ მონაცემების ხარისხზე, რომელზეც იგი არის ორიენტირებული. არასრულყოფილი, არაზუსტი ან მიკერძოებული მონაცემები ხშირად იწვევს სისტემის არასწორ მუშაობას და არაობიექტურ შედეგებს.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან სისტემამ შეიძლება ვერ ამოიცნოს დარღვევა ან პირიქით – შეცდომით დააფიქსიროს იგი.

ამდენად, აუცილებელია მაღალი ხარისხის, სანდო და მრავალფეროვანი მონაცემების გამოყენება, რაც უზრუნველყოფს AI სისტემების უფრო ზუსტ და სამართლიან ფუნქციონირებას.

ეთიკური საკითხები

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის პროცესში დაკავშირებულია სხვადასხვა ეთიკურ საკითხთან. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია ზედმეტი კონტროლი და ცენზურის რისკი, როდესაც სისტემები ავტომატურად ზღუდავს გარკვეულ მასალებს ადამიანის ჩარევის გარეშე.

ასევე მნიშვნელოვანია მონაცემთა დაცვა და კონფიდენციალურობა, რადგან AI სისტემები ხშირად ამუშავებს დიდი მოცულობის პერსონალურ ან სენსიტიურ ინფორმაციას.

ეთიკური გამოწვევები მოითხოვს მკაფიო წესებისა და სტანდარტების ჩამოყალიბებას, რათა ტექნოლოგიის გამოყენება იყოს მართებული და არ დაარღვიოს ადამიანის ძირითადი უფლებები.

ხელოვნური ინტელექტის ფართო გამოყენება იწვევს ტექნოლოგიაზე მზარდ დამოკიდებულებას, რაც შეიძლება გარკვეულ რისკებთან იყოს დაკავშირებული. სისტემების გაუმართაობის ან ტექნიკური ხარვეზების შემთხვევაში შესაძლებელია დაცვის მექანიზმების შეფერხება ან არასწორი ფუნქციონირება.

გარდა ამისა, ზედმეტი დამოკიდებულება ავტომატიზებულ სისტემებზე ამცირებს ადამიანის როლს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, რაც შეიძლება უარყოფითად აისახოს კომპლექსური სამართლებრივი საკითხების სწორად შეფასებაზე.

ამიტომ მნიშვნელოვანია ბალანსის დაცვა ტექნოლოგიასა და ადამიანურ კონტროლს შორის, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ეფექტიანი და სანდო შედეგები.

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა რეგულირდება როგორც ეროვნული, ისე საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმებით, რომლებიც განსაზღვრავს ავტორის და უფლებების მფლობელის უფლებებსა და ვალდებულებებს. აღნიშნული სამართლებრივი ჩარჩოები მოიცავს საავტორო უფლებებს, პატენტებსა და სავაჭრო ნიშნებს და მიზნად ისახავს შემოქმედებითი და ინოვაციური საქმიანობის დაცვას.

თუმცა, არსებული კანონმდებლობა ძირითადად შექმნილია იმ პირობებში, როდესაც ინტელექტუალური პროდუქტი უშუალოდ ადამიანის მიერ იქმნებოდა. ხელოვნური ინტელექტის განვითარებამ კი წარმოშვა ახალი რეალობა, სადაც კონტენტის შექმნა და გავრცელება ხშირად ავტომატიზებულია, რაც არსებულ სამართლებრივ ნორმებს გამოწვევის წინაშე აყენებს. შედეგად, კანონმდებლობის ნაწილი ვერ პასუხობს თანამედროვე ტექნოლოგიური გარემოს მოთხოვნებს, განსაკუთრებით ციფრულ სივრცეში ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის კუთხით.

ხელოვნური ინტელექტის სწრაფმა განვითარებამ წარმოშვა მისი რეგულირების აუცილებლობა, განსაკუთრებით ისეთ სფეროებში, როგორიცაა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა. AI სისტემების ფართო გამოყენება საჭიროებს მკაფიო სამართლებრივ ჩარჩოს, რომელიც განსაზღვრავს პასუხისმგებლობას, გამჭვირვალობასა და გამოყენების წესებს.

რეგულირების ერთ-ერთი მთავარი მიზანია ბალანსის დაცვა ინოვაციის ხელშეწყობასა და უფლებების დაცვას შორის. ერთი მხრივ, აუცილებელია ტექნოლოგიური განვითარების მხარდაჭერა, ხოლო მეორე მხრივ – ავტორებისა და უფლებების მფლობელების ინტერესების დაცვა.

ამასთანავე, მნიშვნელოვანია AI სისტემების საქმიანობის გამჭვირვალობა და მათი გადაწყვეტილებების გაცნობა, რათა შესაძლებელი იყოს მათი კონტროლი და სამართლებრივი შეფასება.

ხელოვნური ინტელექტისა და ინტელექტუალური საკუთრების საკითხები გლობალურ ხასიათს ატარებს, რის გამოც განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საერთაშორისო თანამშრომლობასა და ერთიანი სტანდარტების შემუშავებას. სხვა-

დასხვა ქვეყანა და საერთაშორისო ორგანიზაცია აქტიურად მუშაობს შესაბამისი რეგულაციების განვითარებაზე.

მაგალითად, საერთაშორისო დონეზე მიმდინარეობს მუშაობა ხელოვნური ინტელექტის ეთიკური და სამართლებრივი ჩარჩოების შექმნაზე, რაც მოიცავს მონაცემთა დაცვას, პასუხისმგებლობის განსაზღვრასა და ტექნოლოგიის უსაფრთხო გამოყენებას.

მიუხედავად ამისა, ქვეყნების მიდგომები ხშირად განსხვავდება ერთმანეთისგან, რაც ართულებს ერთიანი რეგულაციის შექმნას. შესაბამისად, აუცილებელია საერთაშორისო კოორდინაციის გაძლიერება, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ინტელექტუალური საკუთრების ეფექტიანი დაცვა გლობალურ ციფრულ სივრცეში.

დასკვნა

ხელოვნური ინტელექტის განვითარებამ მნიშვნელოვნად შეცვალა ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ტრადიციული მიდგომები და შექმნა ახალი შესაძლებლობები ამ სფეროში. ნაშრომში განხილულია ხელოვნური ინტელექტის მრავალმხრივი გამოყენება, რომელიც მოიცავს როგორც პლაგიატის აღმოჩენას, ისე ციფრული კონტენტის მონიტორინგს, ბრენდებისა და გამოსახულებების დაცვას და სამართლებრივი პროცესების მხარდაჭერას. აღნიშნული ტექნოლოგიები საშუალებას იძლევა უფრო სწრაფად, ეფექტიანად და მასშტაბურად განხორციელდეს ინტელექტუალური სა-

კუთრების დაცვის მექანიზმები თანამედროვე ციფრულ გარემოში.

კვლევამ აჩვენა, რომ ხელოვნური ინტელექტი წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს ინტელექტუალური საკუთრების დაცვისთვის, განსაკუთრებით იმ პირობებში, როდესაც ინფორმაციის გავრცელება ხდება დიდი სიჩქარითა და მოცულობით. AI-ის გამოყენება ხელს უწყობს დარღვევების დროულ გამოვლენას, პრევენციული მექანიზმების გაძლიერებას და სამართლებრივი პროცესების ოპტიმიზაციას. ამასთანავე, იგი ამცირებს ადამიანურ რესურსზე დამოკიდებულებას და ზრდის გადაწყვეტილებების მიღების ეფექტიანობას.

მიუხედავად აღნიშნული უპირატესობებისა, ნაშრომში ასევე გამოიკვეთა მნიშვნელოვანი გამოწვევები, მათ შორის შეცდომების რისკი, მონაცემთა ხარისხზე დამოკიდებულება, ეთიკური საკითხები და ტექნოლოგიაზე დამოკიდებულების ზრდა. ეს გარემოებები მიუთითებს, რომ ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება საჭიროებს სიფრთხილეს, შესაბამის რეგულაციას და ადამიანის მხრიდან მუდმივ კონტროლს.

სამართლებრივი და რეგულაციური ასპექტების განხილვისას აღმოჩნდა, რომ არსებული კანონმდებლობა სრულად ვერ პასუხობს ხელოვნური ინტელექტის მიერ შექმნილ ახალ რეალობას¹. შესაბამისად, აუცილებელია როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო დონეზე სამართლებრივი ჩარჩოების განვითარება, რაც უზრუნველყოფს ტექნო-

¹ European Parliament. Copyright and Generative Artificial Intelligence – Opportunities and Challenges. Brussels, 2026.

ლოგიური პროგრესისა და ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ბალანსს.

მომავალში ხელოვნური ინტელექტის როლი კიდევ უფრო გაიზრდება, რაც დაკავშირებულია მისი შესაძლებლობების გაფართოებასთან და ციფრული გარემოს მუდმივ განვითარებასთან. მოსალოდნელია, რომ AI უფრო ინტეგრირებული გახდება სამართლებრივ სისტემებში და აქტიურად გამოიყენებენ როგორც პრევენციულ, ისე რეაგირების მექანიზმებში. ამასთანავე, გაიზრდება მოთხოვნა

ეთიკურ სტანდარტებსა და გამჭვირვალობაზე, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ტექნოლოგიის სამართლიანი და უსაფრთხო გამოყენება.

საბოლოოდ, შეიძლება ითქვას, რომ ხელოვნური ინტელექტი წარმოადგენს როგორც შესაძლებლობას, ისე გამოწვევას ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში. მისი ეფექტიანი გამოყენება დამოკიდებულია ტექნოლოგიური განვითარებისა და სამართლებრივი რეგულირების ჰარმონიულ თანხვედრაზე, რაც განსაზღვრავს ამ სფეროს განვითარებას.

ლიტერატურა

1. World Intellectual Property Organization. (2026). *Artificial intelligence and intellectual property*.
2. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2025). *Intellectual property issues in artificial intelligence trained on scraped data*.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). *Initial policy considerations for generative artificial intelligence*.
4. World Intellectual Property Organization. (2024). *Artificial intelligence and intellectual property: An economic perspective*.
5. European Parliament. (2026). *Copyright and generative artificial intelligence: Opportunities and challenges*.
6. OECD AI Policy Observatory. (2022). *GPAI intellectual property primer*.
7. *Artificial intelligence and intellectual property: An economic perspective*. (2024). ResearchGate. (Use this reference only if you are citing the ResearchGate version rather than the original WIPO publication.)
8. The dilemma of copyrights of artificial intelligence. (2024). *ScienceDirect*. (This entry is incomplete. APA requires the author(s), journal or book title, volume, issue, and page range, not the database name.)
9. Intellectual property law in the age of artificial intelligence. (2025). *International Journal of Legal Studies*. (This entry is incomplete. Add the author(s), volume, issue, page range, and DOI or URL if available.)
10. World Intellectual Property Organization. (2022). *World intellectual property report 2022: The direction of innovation*.
11. Russell, S., & Norvig, P. (2021). *Artificial intelligence: A modern approach* (4th ed.). Pearson.
12. Lemley, M. A., & Casey, B. (2021). Fair learning. *Texas Law Review*, 99(4), 743–786.

UDC 005:004.8:347.77

SCOPUS CODE 1702

HTTPS://DOI.ORG/10.36073/1512-0996-2026-3-98-112

The Role and Importance of Artificial Intelligence in the Protection of Intellectual Property

Manana magradze	Georgian Technical University, Faculty of Energy, Professor, Georgia E-mail: Maghradzemanana02@gtu.ge
Nino burduladze	Georgian Technical University, Faculty of Energy, Doctoral Student, Georgia E-mail: burnuca@gmail.com
Kakhaber yavlashvili	Georgian Technical University, Faculty of Energy, Doctoral Student, Georgia E-mail: Kkavlashvili@yahoo

Reviewers:

A. Asatiani, Georgian Technical University, Faculty of Energy, Professor

E-mail: a.asatiani@gtu.ge

T. Dzvania Georgian Technical University, Faculty of Informatics and Management System, Professor

E-mail: talijvania@gtu.ge

Abstract. The rapid development of digital technologies has significantly transformed the ways information is created and distributed, making unauthorized copying and dissemination easier. In this context, the use of artificial intelligence (AI) has become increasingly important for the protection of intellectual property.

The paper examines the main directions of AI, including machine learning and generative AI, as a foundation for its practical application. Particular attention is given to plagiarism detection, where natural language processing technologies enable in-depth text analysis. The study also explores digital content monitoring, which allows real-time detection of copyright violations.

The advantages of AI—such as speed, efficiency, and the ability to process large volumes of data—are highlighted, alongside challenges including error risks, ethical concerns, and the lack of regulation. The research concludes that AI is a powerful tool for intellectual property protection, whose effective implementation depends on appropriate legal frameworks and ethical standards.

Keywords: Artificial Intelligence; Copyright; Data Analysis; Digital Content Monitoring; Generative Artificial Intelligence; Intellectual Property; Plagiarism.

განხილვის თარიღი 26.03.2026

შემოსვლის თარიღი 27.03..2026

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25.09.2026